

การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ในภาษาจีนของนักศึกษาไทย
ระดับปริญญาตรีและข้อเสนอแนะในการสอน
กรณีศึกษา : นิสิตสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน ประเทศไทย

ภัทรปภา ทองแท่งใหญ่

สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตกำแพงแสน 73140

อีเมล: fasciner_fille@hotmail.com

รับบทความ: 14 มกราคม 2562 แก้ไขบทความ: 18 เมษายน 2562 ตอรับบทความ: 20 เมษายน 2562

บทคัดย่อ: “ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้” นับเป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งสำหรับการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และยังถือเป็นอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาษาจีนของนักศึกษาไทยอีกด้วย ซึ่งระหว่างการเรียนรู้การสอนนั้น “ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้” เป็นข้อผิดพลาดจำเพาะในการเรียนรู้ภาษาจีนระดับปัจเจกบุคคล ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างสถานการณ์ต่างๆ ขึ้นในระหว่างการสอน เพื่อสอดแทรกความสำคัญในเรื่อง “ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้” ด้วยเหตุนี้จึงนับเป็นความท้าทายระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอีกระดับหนึ่ง ดังนั้นเพื่อเป็นการเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ในการแก้ปัญหา “ความยาก” ในการเรียนการสอนนี้ ทั้งยังเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น บทความฉบับนี้จึงได้ใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเรียนรู้คำไม่แท้ในภาษาจีนของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรีโดยมีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในประเทศไทยเป็นกรณีศึกษา จากแบบสอบถามพบว่าข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้คำไม่แท้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ข้อผิดพลาดจากการทดทวนคำ ข้อผิดพลาดจากการใช้คำผิด ข้อผิดพลาดจากการใช้คำมากเกินไป ข้อผิดพลาดจากการใช้ชุดคำผิด ข้อผิดพลาด

จากการลำดับความในประโยคผิด ซึ่งสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดนั้นก็คือการถ่ายโยงภาษาแม่ การถ่ายโยงความรู้ทางภาษาของภาษาเป้าหมาย ผลกระทบจากการสื่อสาร สื่อการสอนที่ไม่เหมาะสม ครูผู้สอนอธิบายไม่ครบถ้วน จากการรวบรวมข้อมูลแสดงให้เห็นว่าข้อผิดพลาดในการใช้คำบุพบทมีอัตราการใช้ที่ผิดสูงสุด ส่วนข้อผิดพลาดในการใช้คำสันธานและคำวิเศษณ์มีอัตราการใช้คำผิดน้อยสุด ซึ่งจากข้อมูลผู้เขียนได้ทำการศึกษากลยุทธ์ในเรียนคำไม่แท้และนำเสนอแนวคิดไว้ในบทความฉบับนี้ด้วย

คำสำคัญ: ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้; กลยุทธ์การสอน; ประเทศไทย; สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ; นักศึกษาระดับปริญญาตรี

The Error Analysis and Suggestions of Teaching Chinese on Function Chinese Words Usage by Thai Undergraduates– Undergraduate in Business Chinese Major, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, Thailand

Phattharapaphar Thongthaengyai

Department of Liberal Arts, Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University

Kamphaeng Saen Campus , Nakhon Pathom Province, 73140, Thailand

Email: fasciner_fille@hotmail.com

Received: 14st January 2018   Revised: 18th April 2019   Accepted: 20th April 2019

Abstract: “The Error of Function Words Usage” was a difficult teaching Chinese in Thailand and was a major obstacle that impacted the Chinese language improvement of Thai undergraduates. During teaching Chinese, “the false Chinese word usage” was a significant error on individual Chinese acquisition, instructor should set different teaching situations to introduce the key point of “the error of function Chinese words usage”. It became the big challenge between instructors and learners. Therefore, this article provided a new idea and solutions of the Chinese teaching difficulty including improvement and instructional development in the classroom. This article used the questionnaire to analyze the error of function Chinese words usage of Thai undergraduates. The informants were Thai undergraduate in Kasetsart University, Thailand as case study. The analysis found that the error of function Chinese words usage occurred during the acquisition of function Chinese words usage by undergraduates, which can be divided into five types: omission, misuse, redundant, collocation and word order. The main reasons of

these error were the negative transfer of the mother tongue, the negative transfer of the target language knowledge, the influence of the communication strategy, the improper processing of the textbooks, and the inadequate explanation methods of the teachers. From the data collection, it showed that the prepositional error rate was the highest, and the conjunct and adverb bias ratio was the lowest. On this basis, the paper also discusses the methods and suggestions of the function Chinese words usage learning strategy.

Keywords: function Chinese words usage; teaching strategy; Thailand; business Chinese major; undergraduate

泰国本科汉语教学虚词偏误分析与教学建议 —以泰国农业大学甘烹盛校区商务汉语专业为例

许美玲

泰国农业大学文理学院文科部（甘烹盛校区），佛统府，73140，泰国

电子邮箱: fasciner_fille@hotmail.com

收稿日期: 2018-01-14 修回日期: 2019-04-18 接受日期: 2019-04-20

摘要：“虚词偏误”是泰国汉语教学的难点，是影响泰国学生汉语水平提高的一大障碍。在课堂上，“虚词偏误”属于个别的语言习得偏误，教学者需要设置不同的教学情景，然后给学生推出“虚词偏误”的重点及难点，因而对教学者和学习者都存在比较大的挑战。为给这个“老大难”教学问题的解决提供一种新的思路和方法，改善和提高课堂教学效果，本文以泰国农业大学为例，通过调查分析的方法，对泰国本科生汉语虚词习得做偏误性分析。分析发现，泰国本科生虚词习得中产生的偏误可分为遗漏偏误、误用偏误、多余偏误、搭配偏误以及语序偏误五种。造成偏误的主要原因是母语负迁移、目的语知识负迁移、交际策略的影响、教材处理不当、教师讲解方法不充分。语料统计结果显示，介词偏误比例最高，连词、副词偏误比例最低。在此基础上，本文还探讨了虚词学习策略的方法和建议。

关键词：虚词偏误；教学策略；泰国；商务汉语专业；本科生

引言

陆俭明、马真（1999）提出了汉语的词分为实词和虚词两大类，实词比虚词多，只不过虚词本身意义比较虚、抽象，总体上看并不亚于实词，要是取消了常用的实词，不会没法说话，取消了虚词则无法用汉语进行正常交际。虚词虽然数量比实词少，但是在句法结构中起着重要的作用。虚词的使用频率高，用法也相当复杂。

在对外汉语教学中，词汇教学尤其是虚词的教学往往比语音和句法更具有挑战性。李晓琪（1998：66）在其文章《论对外汉语虚词教学》提到学习者在学习汉语所发生的语法方面的偏误一半以上是由于误用虚词所致（约占专论的 80%）。由此可以看出，虚词的掌握和使用是学习者学习和使用汉语的一大普遍难点。

笔者在泰国汉语教学实践中发现，虚词使用偏误也是泰国学生学习汉语过程中的学习难点和重点之一。本文拟以泰国农业大学本科生汉语学习者为研究对象，通过语料分析的方法，分析与探讨泰国本科生汉语学习初级阶段虚词偏误情况，并提出针对泰国学生的汉语虚词教学。

汉语虚词一般认为包括 5 类：副词、介词、连词、助词和语气词。但是在词汇虚词的教学过程中，学习者使用虚词出现的问题高频发生在副词、介词和连词这 3 类虚词上。（胡英，2003:66）鉴于此，笔者将着重分析和阐述这 3 类虚词，对其它虚词不做赘述。

调查方法及统计

本文采用调查问卷的方法针对泰国本科生进行汉语虚词偏误分析。调查对象为泰国农业本科商务汉语专业 100 名学生，包括具有初中级汉语水平的二年级 67 名学生及三年级 33 名学生。由于一年级学生尚处于汉语基本音

和基本句学习阶段，虚词认知尚浅，故未纳入调查研究范围。四年级学生已进入高级商务汉语理论及应用学习阶段，语法已不再是教学重点，其虚词偏误问题类同于三年级学习阶段，因此四年级也未被纳入调查研究范畴。问卷内容是要求学生根据给出的 30 个虚词进行造句，这 30 个虚词分别包括介词 10 个，副词 10 个及连词 10 个。问卷内的 30 个虚词是笔者列出本科商务汉语专业所学教材内的副词、介词和连词，分发给上述的 100 位调查对象，让 100 位调查对象根据个人的学习经历及经验分别选出自己最常用的 10 个副词、10 个介词和 10 个连词，最后笔者从 100 份调查结果中汇总出分别位列被选前 10 位的副词、介词和连词作为此次调查的终选虚词。笔者共发出 100 份终选虚词造句的问卷，收回 70 份，问卷回收率为 70%。

泰国农业大学本科生汉语虚词偏误频率统计表

性质	具体虚词	平均分 值	分数低于 5 分/人 数
副词	再、又、更、非常、一定、就、才、刚、已经、有点儿	8.14	3
介词	从、对、把、给、向、跟、被、在、关于、为了	4.96	35
连词	但是、以后、然后、而且、或者、不但、还是、如果...就、只有、只要	5.66	31

三类虚词的偏误情况我们用平均分进行衡量。平均分越高，偏误率就越小；反之，平均分越低，偏误率就越大。如上表所示，副词平均分最高（8.14）；连词次之（5.66），介词平均分最低（4.96）。说明泰国农业大学本科商务汉语专业学生对汉语副词掌握得最好，介词出现偏误情况最严重。

泰国农业大学本科生虚词偏误的结果分析

根据调查，笔者发现泰国农业大学本科生汉语虚词偏误主要可以分为五种类型，即：遗漏偏误、误用偏误、多余偏误、搭配偏误及语序偏误。

(一) 遗漏偏误

由于调查对象学习汉语的时间较短，对虚词的功能意义还没掌握完全，容易出现遗漏偏误现象。

(1)* 他小时就开始学汉语。

他从小就开始学汉语。

例(1)中强调表达的是小时候起开始学汉语，由于受到母语泰语干扰，加之学生对介词“从”的用法及规则掌握不扎实，因此产生偏误。

(2)* 他把书看。

他把书看完了。

例(2)学生还没掌握好“把”的使用规则，直接宾语前置，套用把字句基本结构“主语+把+宾语+动作”，而忽略了“把”字句里的谓语动词一般不单独出现，前后要有其他成分，比如：状语+动词+宾语/补语/着/了/动词重叠式。由于学生还不能很好地理解汉语的处置式，在使用时会出现遗漏偏误。

(3)* 妹妹是一个很好人。

妹妹是一个很好的人。

例(3)的偏误属于遗漏“的”正确结构应该为“形容词+的+名词中心语”。

(二) 误用偏误

调查对象经常出现混淆虚词的现象，加上母语干扰、目的语知识掌握不够扎实等因素的影响而造成了误用的偏误。

(4)* 爸爸说对你：好好儿学习。

爸爸对你说：好好儿学习。

例（4）是典型的母语语法干扰性偏误。泰语正常语序是状语后置。上面这句话用泰语表达出来就是：

พ่อ	บอก	กับ	เธอ	ว่า	ให้	ตั้งใจ	เรียนหนังสือ
爸爸	告诉	对	你	说	要	认真	学习

汉译：爸爸对你说：“要好好儿学习。”

调查对象受母语（泰语）干扰而且不理解虚词“对”的语法结构，因此造成了误用。

(5)* 爸爸给我去超市买东西。

爸爸让我去超市买东西。

例（5）是在母语迁移过程中，对多义词的使用偏误。汉语“让”、“给”翻译成泰语都是“ให้”。这两个介词虽然翻译成泰语具有同样的意义，但是在汉语语法结构中“让”和“给”具有不同的用法。“让”的意义是致使、容许、听任。但是“给”的意义是使对方得到、使对方遭受（吕叔湘，2003:416），由于泰国学生还没掌握好“让”和“给”的区别意义及使用规则，造成了误用的偏误。

(6)* 我去中国为了学习汉语。

我去中国是为了学习汉语。

例（6）“为了”表示原因和目的，一般放在句首或谓语，如果“为了”作谓语应该有“是”放在“为了”的前面，例（6）的正确句法应为我

去中国是为了学习汉语。由于学生还没掌握好，加之学生对介词“为了”的用法及规则掌握不扎实，因此产生偏误。

(三) 多余偏误

(7) * 汉语很非常难。

语很难。

例(7)是副词“非常”和“很”的多余使用。形容词前面受程度副词修饰，但是不能同时使用“很”和“非常”应该去掉其一。

(8) * 天气在泰国的北部太非常好了。

泰国的北部天气非常好。

例(8)误加了介词“在”。学生以为泰国表示处所，因此在前面加上了介词“在”。以上的句子从语义上未指明地点或者处所，应该去掉“在”。

(9) * 生词很难，汉字更很难。

生词很难，汉字更难。

例(9)是副词“更”和“很”的多余使用。形容词前面受程度副词修饰，但是不能同时使用“更”和“很”应该去掉其一。

(四) 搭配偏误

(10) * 他不但会说汉语，而会说英语。

他不但会说汉语，而且会说英语。

例(10)连词“不但”用在复句的前一分句中，一般与后一分句中的“而且”搭配使用，表示递进关系。而学生选用的是“而”表示转折关系，学生还没掌握好“不但...而且”的搭配关系，混淆了“而且”和“而”的使用规则，于是造成了搭配偏误。

(11) * 只有你读很多书，你就能取得好成绩。

只要你读很多书，你就能取得好成绩。

例（11）只要你读很多书，你就能取得好成绩，“只有..才”“只要..就”都是表示条件关系的关键词，但是这两组关系词反映两种不同的逻辑关系，前者表示条件唯一，只有 A 才 B，A 是 B 的充分必要条件。而后者表示条件非唯一，只要 A 就 B，A 是 B 的充分非必要条件。

（五）语序偏误

(12) *下课了！你要去吃饭跟谁？

下课了！你要跟谁去吃饭。

例（12）汉语句子的语序一般是“主语+谓语+宾语式”，有状语出现的语序便是“主语+状语+谓语+宾语式”。泰语句子主干的语序和汉语语法基本一致，即“主语+谓语+宾语式”，但是泰语的副词主要用在谓词的后面，因此一般有状语出现的泰语句子语序就是“主语+谓语+宾语+状语式”。由于汉泰两种语言状语出现的位置不同，因此泰国学生在学习汉语时，就经常出现语序偏误。

(13) * 明天你会来找我一定。

明天你一定会来找我。

例（13）副词“一定”充当状语修饰动词，表示态度坚决，泰语里表示该意义的词置于句尾，受母语影响，泰国学生出现偏误。例（13）的正确语序应为“主语+状语（副词）+谓语”。

虚词偏误产生的根源分析

通过以上的虚词偏误分析,造成泰国本科生汉语虚词使用偏误的主要原因有如下几点。

（一）母语的负迁移

第二语言学习者的母语会对目的语产生积极的和消极的影响，迁移分积极与消极两种：当母语规则与目标语规则相同时，迁移可为积极的，而当母语与目标语之间出现差异时，迁移多为消极的。消极性迁移往往会导致语言错误及学习困难的产生。（王建勤，2006：99-100）对于新学的词语，学生常会很自然地联想到自己的母语中与这个词语相对应的某个词语，进而把两者等同起来，造成词语的误用。（万艺玲，2010：222-223）泰国学生已经习惯了自己母语的结构，用母语思维直译汉语，忽略了目的语的语法或语义规则以及泰汉两种语言的体系差异，因此很难在短时间内改变固有的语法或语义结构。

（二）目的语知识负迁移

第二语言学习者在学习过程中时常将目的语中的部分语言规则认定为普遍性规则运用于学习过程中，泛化目的语语言规则，并在此基础上类推出一些目的语中不存在的结构变体，故而在目的语的运用中出现偏误。由于调查对象汉语学习时间不长，他们对目的语（汉语）词语知识结构的了解和掌握有限，而且会把母语的词语不恰当地套用到目的语新的语言知识上，因此产生偏误。虽然泰国部分本科生群体在中学时期学过汉语，具有一定的语言归纳、总结能力，但对汉语系统知识认知还是比较有限，在使用汉语过程中往往直接套用泰语的词语规则，出现目的语知识的负迁移。

（三）交际策略的影响

交际策略顾名思义为第二语言或外语学习者习得过程中所采用的表达方式。对于第二语言学习者或外语学习者来说，语言习得过程即为语言“零认知”到“基础认知”，再到“巩固认知”，渐至“完全认知”的过程，在学习者对目的语未达到“完全认知”前，遇到一些超越个人语言知识储备或

表达技能的情况时，就会不得已或不自觉地选择一些语言或非语言手段表达自己，以达到交际的目的，这些“被采用”的语言或非语言手段即为“交际策略”，交际策略的“任意”采用也是语言学习者在习得过程中出现词语偏误的根源之一。

(四) 教材处理不当

随着“汉语教育”在泰国日趋升温，泰国国内的汉语教材也随之增加了不少，其中包括各种泰国本土教材及中国引进的汉语教材，教材虽多，但大部分都存在词汇分类不平衡现象，如重视实词，而忽略虚词。另外，现行的教材在编写时大多采用英文注释，这难免会造成母语非英语的泰国学生出现理解偏误及使用偏误。杨庆华（1995）指出，“我们现有的教材，……要考虑国籍、民族、文化、环境的特点……”。目前的汉语教材的编写大都反映不出泰语对汉语学习的影响，可见目前汉泰语言对比研究尚薄弱。

(五) 教师讲解方法不充分

首先，教师大多不够重视汉语初学者出现的汉语虚词偏误，因而在教学过程中重点难点不突出，有失针对性。

第二，教师讲解虚词时忽略层次性，缺乏由易入难，层层深入的教授观念。汉语初学者在虚词积累数量有限及认知程度不够的情况下很难形成“语感”，而在未形成一定的感性认识前，就“填鸭式”多而繁地介绍词汇，更容易让汉语初学者造成使用上的混淆。

第三，培养学生的学习和积极性也是在教学中被忽略的问题之一，兴趣和积极性的缺乏致使学生难以分辨学习中的重点、难点，进而造成使用上的偏误。

针对泰国本科生汉语虚词教学提出建议

根据上文分析，笔者在此对泰国本科生汉语虚词教学提出几点意见。

（一）针对学生汉语虚词习得的建议

一切教学活动都应该以学生为中心，根据学生的特点来进行是现代教育理论所提倡的。基于现代教育理论，在教和学整个过程中“学生”是不容忽视的角色，学生广泛参与到教学活动，积极主动完成学习任务，教学效率才能得以提高。汉语学习者在每个学习阶段，在汉语学习的语法、语音、词汇、汉字等各个方面都应该对自己制定具体的要求，泰国学生学习汉语虚词也一样。对学习汉语的泰国学生来说，准确有效地掌握汉语虚词的基本知识及其特殊用法的关键任务即要巩固母语知识：1、明确了解泰语词汇规则及相关的词汇现象；2、发现泰汉虚词使用上的相同点、相似点及不同点；3、总结汉语中的虚词所能对应的泰语表达形式，这样可以很大程度上有效排除母语的干扰。

在完成以上三点语言总结任务的基础上记忆词语、辨析词义、了解虚词中的特殊用法，学习过程中多看、多练、多实践，培养语感，以真正掌握汉语虚词的使用规则。

（二）针对教师汉语虚词教学的建议

王力（1985）在其文章《第一届国际汉语教学讨论会讲话》提到了“对外汉语教学，我认为最有效的方法是中外语言的对比教学，要突出难点。所谓难点，就是中国人看来容易，外国人学起来困难的地方。”吕叔湘（1977）在其文章《通过对比研究语法》提到了因为一种事物的特点，要跟别的事物比较才得出来。汉语虚词的教学也需要跟泰语对应的表达结合起来，进行比较教学，发现相同、相似及不同之处，发现重难点，着重强调，加深

理解和记忆。教师也要把握母语知识的特点，了解学生的学习动机、学生的汉语水平，尤其要研究学生的学习规律，只有这样，才能保证教学有针对性，才能提高教学的效率（黄晓颖，2008）。

采用“精讲多练”教学法。“精讲”意指将一个语言点分解为多个“细节”，各个击破，让学习者从真正意义上掌握该语言点。对于泰国的初级学习者来说，“各个击破”需要一改传统的填鸭式教学，教师在教学中要善用多样化教学手段，激发学生主动认知，引导学生在适合的语境中使用虚词。在对外汉语虚词教学中，应该选用最常用的虚词作为教学重点，特别是虚词兼用的词，是外国学生难掌握的，更是重点和难点。（李如龙、杨吉春，2004：22-24）归纳总结初级阶段零散的内容，奠定学习“基石”，有助于不同学习阶段的知识衔接，循环反复，有效地帮助学习者牢固掌握词的意义和用法。学习者习得最常用虚词后，应同步词语搭配教学，让学习者学会怎么用，逐步了解虚词所能搭配使用的词语或词组，有意识地培养学生在汉语初级阶段词语搭配的认知，以避免泰国学生到了中高级阶段出现虚词偏误“化石化”的现象。

结语

本文旨在初步探讨泰国本科生汉语虚词偏误形成的原因，通篇分析研判了被调查对象（泰国农业大学本科二、三年级学生）虚词使用上的种种偏误。研究发现，泰国本科生汉语虚词偏误频率最高的是介词，偏误类型主要包括遗漏偏误、误用偏误、多余偏误、搭配偏误及语序偏误；偏误成因主要表现在母语负迁移、目的语负迁移、交际策略的影响、教材处理不当及教师讲解方法不充分五个方面。本文搜集的调查对象仅限于一所院校的本科商务汉语专业学生，语料比较有限，而且虚词的运用和教学都是相当复杂的问题，此领域有待于进行更加广泛、更加深入的研究。

参考文献

- 胡英. (2003). 第二语言学习者使用虚词的偏误分析, 《语言与翻译》, 1.
- 李如龙、杨吉春. (2004). 对外汉语教学应以词汇教学为中心, 《暨南大学华文学院报》, 4.
- 李晓琪. (1998). 论对外汉语虚词教学, 《世界汉语教学》, 3.
- 陆俭明、马真. (1999). 《现代汉语虚词散论》, 北京: 汉文出版社.
- 吕叔湘. (2003). 《现代汉语八百词》, 北京: 商务印书馆出版社.
- 万艺玲. (2010). 《汉语词汇教学》, 北京: 北京语言大学出版社.
- 王建勤. (2006). 《汉语作为第二语言的学习者习得过程研究》, 北京: 商务印书馆.
- 王力. (1985). 第一届国际汉语教学讨论会讲话, 《语言及爱学与研究》, 4.

บทสรุปโดยผู้เขียน

การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ในภาษาจีนของนักศึกษา ไทยระดับปริญญาตรีและข้อเสนอแนะในการสอน กรณีศึกษา : นิสิตสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย

ในการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับชาวต่างชาตินั้น การสอนคำศัพท์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสอนคำไม่แท้นั้นมีความยากและมีความท้าทายกว่าการสอนการออกเสียงและการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ หลีกเลี่ยงกล่าวไว้ในบทความว่า ครั้งหนึ่งของข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ ที่เกิดขึ้นในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนเกิดจากการใช้คำไม่แท้ผิด (ประมาณ 80%) ทำให้ทราบว่า ความเข้าใจและการใช้คำไม่แท้เป็นเรื่องยากในเรียนภาษาจีน

จากการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ผู้เขียนพบว่าข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้เป็น ประเด็นยากและสำคัญในการเรียนภาษาจีนของนิสิตนักศึกษาไทย บทความฉบับนี้ได้ทำการ วิเคราะห์และสำรวจข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ของนิสิตสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับ ตัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จากผลการสำรวจ คำไม่แท้ในภาษาจีนแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำเสริม และคำเสริมน้ำเสียง อัตราส่วนปัญหาการใช้คำไม่แท้ของผู้เรียนจะเน้นหนักไปที่คำวิเศษณ์ คำ บุพบท และคำสันธาน ผู้เขียนจึงได้ทำการวิเคราะห์และลงรายละเอียดคำไม่แท้ในภาษาจีนทั้ง 3 ประเภทนี้โดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ในภาษาจีนของ นักเรียนไทย ผู้ทำแบบสอบถามคือนิสิตสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 100 คน เนื้อหาแบบสอบถามเป็นการให้ให้ผู้เรียนแต่ละประโยคโดยใช้คำไม่แท้ที่ กำหนดให้ จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม สามารถอธิบายได้ว่านิสิตสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าใจการใช้คำวิเศษณ์มากที่สุด และมีข้อผิดพลาดในการใช้คำบุพบท

บทมากที่สุด นอกจากนี้ ข้อผิดพลาดหลักในการใช้คำไม่แท้ในภาษาจีนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ ข้อผิดพลาดจากการตกหล่นคำ ข้อผิดพลาดจากการใช้คำผิด ข้อผิดพลาดจากการใช้คำมากเกินไป ข้อผิดพลาดจากการใช้ชุดคำผิดและข้อผิดพลาดจากการลำดับความในประโยคผิดและในส่วนท้ายบทความผู้เขียนได้เสนอคำแนะนำในการเรียนการสอนคำไม่แท้ในภาษาจีนให้กับนักเรียนไทยอีกด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ข้างต้น สรุปได้ว่าสาเหตุหลักของข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ของ

นักเรียนไทยมีดังนี้

การถ่ายโยงภาษาแม่

ภาษาแม่ของผู้เรียนภาษาที่สองมีผลกระทบด้านบวกและด้านลบต่อภาษาเป้าหมาย การถ่ายโยงแบ่งออกเป็นด้านบวกและด้านลบ เมื่อกฎของภาษาแม่คล้ายกับของภาษาเป้าหมาย การถ่ายโยงเป็นบวก เมื่อภาษาแม่และภาษาเป้าหมายเกิดความแตกต่าง การถ่ายโยงจะเป็นลบ การถ่ายโยงด้านลบทำให้เกิดความผิดพลาดทางภาษาและความยากในการเรียน

การถ่ายโยงความรู้ทางภาษาของภาษาเป้าหมาย

ผู้เรียนภาษาที่สองมักคิดว่ากฎภาษาของภาษาแม่นั้นเป็นกฎทั่วไปสำหรับการเรียนภาษา จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาเป้าหมาย เนื่องจากเวลาเรียนภาษาจีนของผู้ทำแบบสอบถามมีไม่มาก ความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างคำศัพท์ของภาษาเป้าหมาย (ภาษาจีน) มีจำกัด จึงทำการคัดลอกคำศัพท์ในภาษาแม่มาใช้กับความรู้ทางภาษาของภาษาเป้าหมายอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดข้อผิดพลาดและเกิดการถ่ายโยงความรู้ทางภาษาของภาษาเป้าหมายขึ้น

ผลกระทบจากการสื่อสาร

สำหรับขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้นเริ่มจากระดับ “ความรู้เป็นศูนย์” ถึง “ความรู้พื้นฐาน” ไปจนถึง “ความรู้แน่น” และ “ความรู้ครบถ้วน” โดยผู้เรียนจะเลือกวิธีจันภาษาหรือจันภาษามาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของข้อผิดพลาดในการใช้คำศัพท์ในการเรียนภาษาของผู้เรียน

สื่อการสอนที่ไม่เหมาะสม

“การสอนภาษาจัน” ในไทยได้รับความนิยมมากขึ้นทุกวัน หนังสือเรียนภาษาจันก็เพิ่มขึ้นไม่น้อย แต่หนังสือเรียนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญคำแท้ มองข้ามคำไม่แท้ นอกจากนี้ในปัจจุบันหนังสือเรียนส่วนใหญ่ยังใช้ภาษาอังกฤษในการอธิบาย ทำให้นักเรียนไทยที่ไม่ได้มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เกิดการเข้าใจผิดและใช้ผิด หนังสือเรียนภาษาจันในปัจจุบันส่วนใหญ่จึงไม่อาจบอกถึงอิทธิพลของภาษาไทยที่มีต่อภาษาจันได้

ครูผู้สอนอธิบายไม่ครบถ้วน

เนื่องด้วยครูส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ของผู้เรียนภาษาจันเบื้องต้น ครูผู้สอนมักจะละเลยลำดับขั้นตอนในการสอนคำไม่แท้และมองข้ามการเริ่มสอนคำไม่แท้ในภาษาจันจากระดับง่ายไปสู่ระดับยาก อีกทั้งขาดความเข้าใจการสอนคำไม่แท้ในภาษาจันอย่างลึกซึ้ง จึงเป็นเรื่องยากสำหรับผู้เรียนภาษาจันระดับต้นที่จะสร้าง “ความรู้สึกของภาษา” นอกจากนี้ปัญหาข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว ในการเรียนการสอนคำไม่แท้ในภาษาจัน ครูผู้สอนยังละเลยการปลูกฝังความสนใจและความกระตือรือร้นให้กับนักเรียนซึ่งในส่วนนี้ก็เป็นปัญหาที่ถูกมองข้ามในการเรียนการสอนอีกปัญหาหนึ่ง ทำให้ยากต่อการวิเคราะห์จุดเน้นและจุดยากในการเรียนการสอนภาษาจันจนทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการนำมาประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนคำไม่แท้ในภาษาจีนสำหรับนักศึกษาไทย

คำแนะนำในการเรียนคำไม่แท้ในภาษาจีนสำหรับนักเรียนไทย

กิจกรรมสำหรับการเรียนการสอนทั้งหมดต้องยึดผู้เรียนเป็นหลักโดยนำทฤษฎีการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่เน้นจุดเด่นของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งตามทฤษฎีการเรียนการสอนสมัยใหม่นั้น การสอนและการเรียนจะมี “นักเรียน” เป็นตัวละครที่เฝ้าจมองข้ามไม่ได้ ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตัวเองจึงจะทำให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนควรกำหนดความต้องการในการเรียนภาษาจีนแต่ละด้านไม่ว่าจะเป็นด้านไวยากรณ์ การออกเสียง คำศัพท์ หรือตัวอักษรจีนให้ชัดเจนในทุกขั้นตอนของการเรียน เช่นเดียวกันกับการเรียนคำไม่แท้ในภาษาจีน สำหรับนักเรียนไทยที่เรียนภาษาจีน หน้าที่หลักของการเรียนรู้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำไม่แท้ในภาษาจีนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตลอดจนรวมไปถึงวิธีการใช้คำไม่แท้ในลักษณะพิเศษคือการรวบรวมความรู้ในภาษาแม่คือ เข้าใจกฎคำศัพท์ภาษาไทยและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องหาความเหมือน ความคล้าย และความไม่เหมือนของการใช้คำไม่แท้ในภาษาไทยและภาษาจีนสรุปคำไม่แท้ในภาษาจีนที่สามารถใช้ภาษาไทยอธิบายได้ วิธีการแบบนี้จึงจะสามารถจัดปัญหาผลกระทบที่เกิดจากภาษาแม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำแนะนำในการสอนคำไม่แท้ในภาษาจีนสำหรับครูผู้สอน

ในการสอนคำไม่แท้ในภาษาจีน ผู้สอนต้องเข้าใจจุดเด่นของภาษาแม่ เข้าใจเหตุจูงใจในการเรียน ระดับภาษาจีนของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องศึกษาทำความเข้าใจถึงกฎการเรียนของนักเรียน มีเพียงแค่วิธีการดังกล่าวข้างต้นจึงจะสามารถรับประกันได้ว่านักเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ

การใช้วิธีการสอนแบบ “เน้นสอนอย่างละเอียดและฝึกฝนอย่างหนัก” ผู้สอนต้องมีความชำนาญในการใช้ขั้นตอนต่างๆในการสอน กระตุ้นความรู้เชิงรุกของผู้เรียน ชี้แนะให้นักเรียนใช้คำไม่แท้ได้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม ควรใช้คำไม่แท้ที่ซับซ้อนที่สุดเป็นหลักสำคัญในการสอน

โดยเฉพาะคำไม่แท้ที่ใช้ได้หลายความหมายเป็นสิ่งที่นักเรียนต่างชาติต้องทำความเข้าใจ เป็นสิ่งที่สำคัญกว่าและยากกว่า รวบรวมและสรุปเนื้อหาขั้นต้น เรียนรู้ “เสาหลัก” ที่เป็นประโยชน์ต่อความรู้ในการเรียนการสอน ทำซ้ำไปซ้ำมา ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและการใช้คำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนเรียนคำไม่แท้ที่ใช้บ่อยแล้ว ก็จะเป็นการสอนการจับคู่คำศัพท์ให้ผู้เรียนได้รู้ว่าใช้อย่างไร ค่อยๆทำความเข้าใจคำศัพท์หรือกลุ่มคำที่สามารถจับคู่กับคำไม่แท้ได้ ปลุกฝังความรู้ในการจับคู่คำศัพท์ภาษาจีนเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียน เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนภาษาจีนระดับกลางเกิด “การสะสม”(ฟอสซิล)ข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้

บทสรุป

บทความฉบับนี้มุ่งเน้นศึกษาสาเหตุขั้นต้นของข้อผิดพลาดในการใช้คำไม่แท้ในภาษาจีนของนักศึกษาไทย โดยทำการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดต่างๆในการใช้คำไม่แท้จากกลุ่มผู้ทำแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่าข้อผิดพลาดสูงสุดในการใช้คำไม่แท้ของนักศึกษาไทยคือคำบุพบท ข้อผิดพลาดต่างๆแบ่งออกเป็นข้อผิดพลาดจากการทดล้นคำ ข้อผิดพลาดจากการใช้คำผิด ข้อผิดพลาดจากการใช้คำมากเกินไป ข้อผิดพลาดจากการใช้ชุดคำผิด และข้อผิดพลาดจากการลำดับความในประโยคผิด โดยมีสาเหตุหลักของข้อผิดพลาด 5 ประการ ได้แก่ การถ่ายโยงภาษาแม่ การถ่ายโยงความรู้ทางภาษาของภาษาเป้าหมาย ผลกระทบจากการสื่อสารสื่อการสอนที่ไม่เหมาะสม และครูผู้สอนอธิบายไม่ครบถ้วน บทความฉบับนี้ได้ทำการสำรวจผู้เรียนจากสาขาวิชาภาษาจีนในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เนื่องจากข้อมูลและเวลามีค่อนข้างจำกัด ตลอดจนการใช้และการสอนคำไม่แท้ในภาษาจีนเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ในอนาคตข้างหน้าผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะขยายการศึกษาและวิเคราะห์คำไม่แท้ในภาษาจีนให้กว้างและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นต่อไป